

Rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26.03.1968, sp. zn. 5 Co 100/68, ECLI:CZ:KSHK:1968:5.CO.100.1968.1

Číslo: 86/1968

Právní věta: Ustanovení občanského zákoníku o zrušení práva společného užívání družstevního bytu rozvedených manželů platí i tehdy, jde-li o byt z tzv. stabilizační družstevní výstavby. /1/

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 26.03.1968

Spisová značka: 5 Co 100/68

Číslo rozhodnutí: 86

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Byt, Člen družstva, Hospodaření s byty, Společné užívání bytu manželé

Předpisy: 40/1964 Sb. § 175
§ 177 191/1964 Sb. § 12

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 86/1968 sb. rozh.

Ustanovení občanského zákoníku o zrušení práva společného užívání družstevního bytu rozvedených manželů platí i tehdy, jde-li o byt z tzv. stabilizační družstevní výstavby. 1)

(Rozhodnutí krajského soudu v Hradci Králové z 26. 3. 1968, [5 Co 100/68](#).)

Okresní soud v Pardubicích rozhodl rozsudkem z 9. 1. 1968, že se zrušuje právo společného užívání bytu účastníků a že bude byt nadále užívat odpůrce; současně uložil navrhovatelce, aby byt vyklidila a vyklizený odevzdala odpůrci ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozhodnutí o přidělení náhradního bytu nebo náhradního ubytování.

Navrhovatelka tvrdila v odvolání, že soud prvního stupně přecenil vyjádření bytového družstva i skutečnost, že byt je bytem ze stabilizační družstevní výstavby. Vyslovila přesvědčení, že bylo povinností soudu, aby přihlédl především k zájmům nezletilého syna účastníků, který jí byl pro dobu po rozvodu manželství svěřen do výchovy; dodávala k tomu, že rozvrat v manželství nastal výlučně v důsledku chování odpůrce.

Krajský soud v Hradci Králové zrušil rozsudkem z 23. 3. 1968 rozsudek soudu prvního stupně a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně dospěl po provedeném řízení k závěru, že je nutno vyhovět protinávrhu odpůrce, aby byl byt přidělen do jeho výlučného užívání. Vycházel z názoru, že není na místě posuzování se zřetelem k zájmu nezletilého syna účastníků, ale jen podle ustanovení § 182, 496 o. z. V této souvislosti poukázal na zvláštní povahu stabilizační bytové výstavby, při níž organizace zajišťuje formou družstevní výstavby byt pro svého pracovníka a vzhledem k této výhodě dochází mezi organizací a pracovníkem ke zvláštní modifikaci pracovní smlouvy. Z toho okresní soud vyvozoval, že tyto zvláštní vztahy nemohou být narušovány zejména tím, že by byl po rozvodu manželství takového pracovníka byt odňat svému účelu.

Z toho vyplývá, že soud prvního stupně rozhodoval ve věci tak, jakoby šlo o podnikový byt; a v tom je pochybení rozhodnutí soudu prvního stupně.

Nejde o byt podnikový, nýbrž družstevní. Občanský zákoník nemá zvláštní ustanovení ohledně zrušení práva společného užívání bytu rozvedených manželů ze stabilizační družstevní výstavby; obsahuje však ustanovení o družstevních bytech, a to, že jde o stabilizační výstavbu, nemění nic na povaze bytu jako družstevního. To znamená, že o zrušení práva společného užívání bytu rozvedených manželů ze stabilizační družstevní výstavby rozhoduje soud zásadně podle § 177 o. z., tj. i s ohledem na jeho třetí odstavec, podle něhož vezme soud při rozhodování o dalším užívání bytu zřetel na zájmy nezletilých dětí; nic jiného neplatí ani z vyhl. č. 191/1964 Sb.

Poněvadž se soud prvního stupně řídil jiným právním názorem, bylo třeba již z tohoto důvodu jeho rozsudek zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

V dalším řízení bude úkolem soudu, aby se podrobněji zabýval otázkou, kdy odpůrce nabyl práva na přidělení předmětného bytu. Soud prvního stupně uvádí sice ve svém rozsudku, že byl byt účastníkům přidělen asi za rok po uzavření manželství. To však není rozhodující; vždyť podle § 177 odst. 2 o. z. zanikne právo společného užívání bytu rozvodem, nabyli-li právo na přidělení družstevního bytu jeden z rozvedených manželů před uzavřením manželství, a právo byt užívat zůstane právě tomu z manželů, který nabyl práva na byt před uzavřením manželství. V ostatních případech společného užívání družstevního bytu rozhodne soud, nedohodnou-li se rozvedení manželé, na návrh jednoho z nich; přitom posuzuje způsobem v zákoně blíže uvedeným.

Za tohoto stavu je rozhodné, kdy nabyl některý z účastníků právo na přidělení družstevního bytu. Tato okolnost měla být zjištěna především, poněvadž nabyli-li odpůrce právo na přidělení bytu před uzavřením manželství, zaniklo právo společného užívání bytu manžely zároveň s právní mocí rozsudku o rozvodu manželství a soud nemohl o zrušení tohoto práva vůbec rozhodovat. Pokud však nabyl odpůrce právo na přidělení bytu po uzavření manželství, jde o případ rozhodování podle § 177 o. z. se všemi podmínkami i důsledky, byť jde o byt ze stabilizační družstevní výstavby. Pro stanovisko, že by byl byt přidělen do užívání druhému účastníku, než kterému byl přidělen družstvem, odňat svému účelu, není opory v zákoně. Jen v rámci úvahy podle § 177 o. z. je možno přihlídnout i k otázce náhrady nákladů, vynaložených organizací; jinak je to otázka vztahu účastníka, jemuž byl byt družstvem přidělen, k organizaci, která se finančně podílela na výstavbě.

Ustanovení § 175 odst. 2 o. z. o společném členství manželů v družstvu dopadá i na stabilizační družstevní výstavbu, neboť není zákonného podkladu k jinému závěru.

1) Srov. § 12 vyhl. č. 191/1964 Sb.